

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum,
quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in
tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Erectione, Qualitatibvs Ad Ea
Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

320. An, & qualiter non intendentes, negligentes, vel etiam legitimè
impediti suscipere intra annum Ordines annexos beneficiis iis excidant,
alitérve puniantur & peccent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](#)

sej. 22. c. 4. clem. ut ii 2. de etat. & qualit. Navar. de etat. & qualit. l. i. consil. 45. Pass. n. 375. de Abbatibus & Praelatis regularibus promotis forte ex non sacerdotibus. c. cum in cunctis. de elect. c. licet. eod. in 6. Navar. comment. 3. de regularibus. nu. 23. Pass. n. 410. tenetque hoc ipsum, seu tenebitur adhuc provisus intra annum promoveri ad sacerdotium, etiam si non omnium redditum, sed partis solidum nactus sit possessionem. Laym. ad c. commissa. de elect. n. 3. citans Gloss. in cap. si tibi concessio. de prab.

2. Respondeo ad secundum: incipit hic annus à die obtentæ pacificæ possessionis beneficij. c. commissa. de elect. in 6to. Sanch. l. 2. opusc. c. 2. dub. 22. n. 9. Rebuff. loc. cit. nu. 41. adeò cùm nesciens te promotum accipere nequeat possessionem, annus ille ante habitam notitiam obtenti beneficij non currit. Pass. n. 368. Sanch. loc. cit. Selva. p. 3. q. 3. contra Rebuff. n. 54. ut etiam illi non currit tempus anni, cui statim post adeptam possessionem movetur lis super parochia, seculis est de eo, qui aliquamdiu, nempe uno alteriore mense pacifice possedit. Laym. ib. juxta eandem gloss. Quod si vero negligens quis fuerit in acquirenda possessione, numeratur annus ab ea die, in qua per ipsum stetit, ne possessionem acciperet. cit. c. commissa. Ac denique si justè impeditus fuit à sumenda possessione (vel etiam juxta Pass. n. 369. à suscipiendo sacerdotio, de quo tamen paulò post) durante impedimento, non currat illi tempus, juxta reg. 41. de reg. juris in 6. Nav. c. 25. num. 116. Rebuff. loc. cit. n. 47. Sanch. loc. cit. num. 12. Porro hic dicta intelligentia sunt de promoto ad Ecclesiam actu parochialem; is enim, qui natus est Ecclesiam habitu tantum, & non actu habentem parochianos, eò quod v. g. hi omnes captivi abduiti sint, vel ob pestem alio profecti, necesse nouit promoveri ad sacerdotium, eò quod cesseret iam in ea ratio dicta legis, quæ erat cura pascendi gregem commissum, cum jam grex nullus sit. Ubi tamen parochiani redierint, tenebitur intra annum ab hoc eorum redditum promoveri. Azor. p. 2. l. 6. c. 8. q. 9.

Questio 320. An, & qualiter non intendentis, negligentes, vel etiam legitimè impediti suscipere intra annum Ordines annexos beneficij, iis excidant, aliterve puniantur, & peccent?

1. Respondeo ad primum: promoti ad parochias (quo nomine etiam veniunt Vicarii perpetui Ecclesia parochialis, & religiosi, quibus datur Ecclesia parochialis. Clem. unica. de off. Vicarii. Rebuff. loc. cit. num. 4. & 7. Sanch. loc. cit. num. 3. Pass. num. 363.) si neglexerint intra annum fieri sacerdotes, nullà etiam præviâ monitione, ipso jure privati sunt parochiis; sic expreßè statutur c. licet. de elect. in 6to. sed non nisi post annum integrè elapsum à die obtentæ pacificæ possessionis, juxta cit. c. commissa. Laym. ibid. num. 1. si quidem poena legalis statuta, nisi intra certum tempus aliquid factum fuerit, non incurritur antequam hoc tempus integrè elapsum sit. Laym. ibid. num. 2. citans sè ipsum in Theol. moral. l. 3. tr. 4. c. 16. num. 12. Ac proinde parochus non statim, ac ad illud tempus devenierit, ut jam intra annum nequeat fieri sacerdos, amittit parochiam, sed exspectandus lapsus integrì anni. Azor. p. 2. l. 6. c. 8. q. 10. procedit vero id ipsum, juxta Pass. num. 364. etiam si obtinens & possidens parochiam non percipiat fructus pri-

mi integri anni. Veruntamen non comprehendit hic Ecclesiæ collegias, etiam si aliæ simul sint parochiales, expreßè habetur. c. statutum. de elect. in 6to. quia in talibus Ecclesiæ supponuntur esse plures sacerdotes, per quos cura animarum exerceri possit ex concessione parochi non sacerdotis. Pass. loc. cit. Sanch. loc. cit. num. 5. ubi etiam additum est late esse sumendum, ut sub eo veniat etiam plebania habens sub se capellas, in qua sunt sacerdotes, qui curati vices supplent. Multò minus comprehenduntur parochiales Ecclesiæ, dum haec in Cathedrales eriguntur; neque etiam decanatus, praepohitura, Archidiaconatus Ecclesiæ curata, cum sub nomine parochialis simpliciter non veniat parochialis, quæ est dignitas. Rebuff. loc. cit. num. 29. Sanch. num. 7. Pall. num. 367. Neque etiam parochia unita principaliter beneficio simplici. Sanch. ibid. n. 8. Rebuff. n. 31. Quod tamè limitat Pass. nimis, si habens beneficium simplex possit administrare curam animarum per Vicarium, secus, si id teneatur facere per se, eò quod tunc potius beneficium simplex transeat in parochiam. Neque parochus non habens curam fori pœnitentiaris, sed solum contentioſi. Pass. ibid. Neque denique parochus iolum habitu, hoc est actu non habens parochianos. Gloss. in cit. c. licet. Selva apud Sanch. num. 7. Rebuff. n. 24. Addens, tales teneri promoveri intra annum à die, quo incipit habere parochianos. Verum de privatione beneficij ob neglectam hauc promotionem intra annum videlicet plura 3. part. ubi de vacatione ex delicto.

2. Respondeo secundo: si promoveri ad sacerdotium non intendens parochiale receperit Ecclesiæ, ut fructus per annum percipiat (vel etiam ob finem alium quemcunque Garc. p. 3. c. 4. num. 58. Pass. n. 404.) ipsam postmodum dimisflurus, tenebitur ad restitutionem fructuum corundem (etiam in foro conscientia, & ante lalentiam judicis. Sanch. l. 7. de matrim. d. 45. num. 3. Caltrop. p. 2. tr. 13. d. 4. p. 7. n. 6. ex Leil. & Vasq. apud Pall. num. 403.) nisi voluntate mutata intra annum promotus fuerit (quod ubi facit, non tenebitur ad restituendos fructus, quos ante illam mutationem percepit. Garc. loc. cit. n. 51. Caltrop. loc. cit. n. 7. Sanch. loc. cit. num. 7. Pall. n. 400.) ita expreßè. c. commissa. de elect. in 6. vide Caltrop. loc. cit. n. 3. Eum etiam, qui parochialem contulit sciens, providendum non habere animum intra annum suscipiendo sacerdotium, præter offensam Dei contrahere obligationem erga Ecclesiæ, ut eam servet indemnum, scilicet in defœtum talis parochi fraudulenti, ut si non restituat fructus, quatenus Ecclesia læsa est, talis obligatio redundet in promoventem, quippe participantem commissæ fraudis, teneri Laym. paulo ante cit. juxta cit. c. commissa. de elect. & Gl. ibid. v. indemnum. Caltrop. loc. cit. num. 3, comprehendi quoque hac constitutione, & peccare mortaliter, tenerique ad restituendos fructus recipientem beneficium, qui cum dubio vel conditione solum intendit intra annum suscipere ordinem annexum, tenet Pall. n. 397. citans Soto. Guttier, & Azor. p. 2. l. 6. c. 9. q. 3. idem tenet Caltrop. loc. cit. n. 5. nempe peccaturum mortaliter, & obligatum restituere fructus, qui cum animo dubio de suscipiendo sacerdotio recipit tale beneficium, eò quod qui habet animum dubium, revera caret voluntate suscipiendo sacerdotium, cum tamen recipiens tale beneficium obligatus sit, habere voluntatem ea implendi, quæ tali beneficio annexa sunt;

negat

negat verò de habente animum conditionatum, nimirum suscipiendi sacerdotium, nisi tibi aliquid felicius obveniat, quia voluntas conditionata est vera voluntas, & illa posita, potes suscipere sacerdotium (qualiter stante animo dubio illud suscipe-re non potes) si beneficium non dimitas. citat pro hoc Ludov. Lopez. p. 1. instrutorii. c. 255. Veggam tom. 1. sum. c. 36. casu. 23. Sanch. de matrim. l. 7. d. 45. n. 10. &c. Non comprehendit verò illum, adeòque non teneri ad fructus restituendos, qui bona fide, animoque suscipiendi intra annum sacerdotii recipit parochiale, dum mutata postmodum voluntate, non recipit sacerdotium, tenent Navar. in man. c. 25. n. 118. Sanch. de matrim. d. 45. num. 11. Castrop. loc. cit. n. 9. Pass. nu. 402. cum communiore, eò quod talis fraudulenter non suscep-erit parochiam, de quo solum loquitur c. commissia; Item eum non comprehendit, seu non teneri ad restituendos fructus (altem ante sententiam, ut Castrop. n. 13. citans Less. Sanch. Gutt. Azor. &c.) recipientem aliud beneficium non parochiale, seu non curatum, sine animo recipiendi annexum il- li sacerdotium altiusve Ordinem sacram (etsi juxta Sanch. loc. cit. num. 14. Less. l. 2. c. 34. num. 132. Castrop. loc. cit. n. 14. Garc. p. 3. c. 36. Pass. n. 405. & alios peccat mortaliter, quia fraudulenter contra mentem Ecclesie, & legis obligantis beneficia-tum ad recipiendum ordinem intra annum recipit illud) tenet ibidem Pass. contra Garc. eò quod lex loquatur de solis parochis; caxeri autem habeant alias poenas sibi statutas, de quibus paulò post idem tenent Sanch. Less. Navar. Castrop. loc. cit.

3. Illum porrò qui habet animum suscipiendi sacerdotium infra annum, si nimirum, ut addit Castrop. retineat interea beneficium tale parochiale, satisfaciendi officio suo, & residendi pro-ut oportet, & hæc præstat, etsi aliàs habeat ani-mum resignandi beneficium cum venia Superioris vel permundandi, non subiacere penitus consti-tutionis, nec peccare saltem mortaliter tenent Ca-strop. loc. cit. p. 7. n. 11. Sanch. de matr. l. 7. d. 45. n. 12. Less. loc. cit. num. 136. contra Abbatem in c. relatum. de Cler. non resident. n. 7. & Host. ibidem n. 2. Neque enim recipiens beneficium, etiam parochiale, obligatus est illud semper retinere, sed potest illud permundare, vel aliter resignare; ergo habens hanc voluntatem, cum beneficium suscipit, nihil juri contrarium facit, tametsi unico die illud retinere proponat. Castrop. cit. n. 11. ex Nav. l. 31. tit. de præbend. conf. 24. nu. 2. Sanch. l. 7. de matr. d. 45. nu. 12. Vatq. opus. de benef. c. 3. §. 3. dubio, quos citat Castrop. De cætero recipiens benefi-cium simplex, nullum ordinem annexum habens, animo fruendi ejus fructibus aliquo tempore, & postmodum relinquendi, transeundo ad statum conjugalem, non peccabit mortaliter. Castrop. cit. p. 7. n. 15. contra Sotom l. 10. de justit. q. 5. a. 6. Tol-let. in sum. l. 3. c. 18. n. 4. Navar. Miscellan. de orat. 44. nu. 2. imò nequidem peccatum venialiter tanquam probabilis censet Castrop. n. 16. citans Garc. p. 3. c. 4. nu. 43. contra Sanch. de matr. l. 7. d. 45. nu. 19. Less. l. 2. de justit. c. 34. dub. 16. nu. 132. agnoscentes in hoc culpam venialem, quia aliquo modo decipitur Ecclesia. Rationem hanc dat Ca-strop. quod nullius præcepti in hoc fiat violatio, cùm nullum præceptum, nec naturale, nec positivum obliget beneficiatum ex susceptione benefi-cii ad perseverandum in statu clericali, imò potius à jure liber transitus ad nuptias conceditur benefi-

P. Leuren. Feri Benef. Pars I.

ciatis, modò beneficia relinquant. c. Joannes. c. di-versis fallac. de Clerico conjugat. Neque in hoc de-cipitur Ecclesia, neque justè est invita, cùm talis non intendat aliquid contra id, quod ab Ecclesia est dispositum, liquidem datur beneficium ad su-stantandum beneficiatum in statu clericali eo tem-pore, quo beneficium habuerit, non tamen cum ob-ligacione, ut beneficium semper retineat. Verunta-men recipere pro se ipso principaliter beneficium, cum animo refugandi illud alteri, prohibetur sub excommunicatione latæ sententiaz, aliisque gravif-simis poenis à Paulo IV. confit. 12. edita anno 1557 quæ incipit: Inter cetera, hanc tamen Constitutionem non habere locum, nisi in Romana Curia te-nent Castrop. to. 6. d. 3. p. 30. n. 8. Card. Lugo. in re-spons. mor. l. 5. dub. 4. n. 2. Garc. p. 11. c. 3. n. 291. Dian. p. 8. tr. 7. resol. 14. negant id Pass. num. 385. Mart. à Prado, ed quod licet in procœdio hujus constitutionis fiat mentio fraudum in imperatio-ne beneficiorum apud Datariam, ad quod occasio hujus Bullæ habuerit ortum in Curia Rotaana, ni-hil tamen in ea sit, quod restringat illam taliter, fi-nalisque ratio illius sit, tollere omnes fraudes, quæ hac in parte ubique terrarum intervenire possunt, vide Pass. à num. 383. fusè agentem de sensu hujus Constitutionis, & quinam illa comprehendantur. De cætero dum currit adhuc annus, poterit talis permutare cum alio parochiale beneficium, & tunc is, cum quo permutat, habebit annum aliud adhuc, ut fiat sacerdos. Rebuff. num. 37. Sanch. num. 31. apud Pass. num. 371. & si talis negligens se promoveri moriatur die ultimo anni, vacabit beneficium ob mortem illius, quia necdum fuit eo privatus. Sanch. ibid. Rebuff. num. 44. ex Paris.

4. Respondeo tertio: Abbates Præpositi, Decani, Archipresbyteri (intellige Curari) si intra annum sacerdotes, Archidiaconi, si diaconi non siant, amittunt dignitates. c. ut Abbates. de etat. & qualit. prof. v. cùm in cunctis. de elect. Trid. sess. 2. 4. c. 12. non quidem ipso jure iis privati, sed solum privandi, si admoniti id non fecerint; dicitur e-nim c. cùm in cunctis: priventur. Privandi autem adhuc sunt suis dignitatibus, etiamsi ex justa causa impediti fuerint, fieri intra annum sacerdotes. cit. c. Abbates. intelligendus autem est hic textus de ju-sto impedimento, contracto tamen ex culpa pro-motori superveniente, v. g. si suspensionem incurrit, vel irregularitatem ex delicto, ut ad Ordines pro-moveri non possit: ita ut si ideo recipere non po-tuerit Ordinem requisitum, adhuc privandus sit dignitate vel beneficio, nisi forte alias valde utilis esset Ecclesia, cui præst. Host. in c. ut Abbates, in fine, apud Pirh. de etat. & qualit. num. 39. Alia ve-rò jura, puta c. 1. de Clericis agratis. cit. c. commissa &c. expresse excipientia impedimentum iustum de impedimentoo contracto sine culpa, (v. g. si pro-motas, vel Episcopus ordinatus illum fiat in-firmus, si absque culpa sua incidat in irregulari-tatem. Sanch. num. 12. Rebuff. num. 48. si Epis-cop. is cum eo, qui habens annos 24. & solum Mi-nores recipit beneficium tale curatum, nollet di-spensare super intersticiis inter subdiaconatum, diaconatum, & presbyterium. Pass. num. 370. ci-tans Nav. & Sanch. ita ut tunc ob sacerdotium non suscepimus nequaque privari debeat dignitate. Gloss. in c. Abbates. v. amittant. & in cit. Clem. v. im-pedimento cum communi. Vel forte melius concili-antur hæc jura hoc modo, ut c. Abbates. intelliga-tur de impedimentoo perpetuo, vel diu duraturo;

K. 3

alia

alia iura de impedimento temporalis, seu non diu duraturo Ordinis suscipiendi, modò tamen iustum sit, etiamsi prævisum, vel etiam ex culpa contracrum, v. g. si in rixa promotus sit vulneratus, ut anno currente ordinari nequeat. Laym. ad c. Abbat. Arg. c. unici, ne sede vacante. in 6to. Observandum autem hic in genere, quoad pœnam illam privationis beneficii, quod qui semel ob non suscepitum intra annum sacerdotium privatus fuit beneficio, non possit, etiam cum dispensatione Episcopi, iterum obtainere illud beneficium. cit. c. commissa. & Clem. ne in agro. de statu monach. apud Pass. num. 374.

s. Respondeo quartò: ceteri, etiam habentes in Cathedrali, vel collegiata sacerdotali, vel regulari dignitates (etiam curatas. Pass. n. 406) personatus, officia, præbendas, portiones, quibus annexus Ordo, si ad eum intra annum non promoveantur, præterquam quod moniti possent privari etiam beneficio. Abb. in c. quar. de atat. & qualit. num. 6. Garc. p. 3. c. 4. num. 16. privantur (non quidem ipso jure, sed per Episcopum, qui etiam ad hanc pœnam infligendam procedere nequit sine solennitate à Trid. requisita. Barb. ad c. 4. seq. 22. Trident. num. 23.) dimidia parte distributionum, (intellige propriè talium, hoc est, quæ quotidianæ dicuntur, danturque illis, qui certis horis intersunt, non verò extraordiniarum, quæ dantur pro funeribus & anniversariis defunctorum. Moneta de distribut. p. 1. q. 3. Barb. loc. cit.) usque dum requisitum Ordinem receperint. cit. clem. ut ii. Trident. loc. cit. etiamsi horis intersint. Gloss. in cit. clem. v. intersint. Sanch. l. 7. opus. c. 1. dub. 48. num. 7. Navar. de temp. ordin. conf. 45. imò licet altera dimidia pars non sufficiat sustentationi; hoc ipsum enim imputare debet negligētia sua. Gloss. loc. cit. v. pars. ibid. Imol. Pass. num. 377. contra Sanch. & Barb. Privantur item voce in capitulo. cit. clem. Trid. loc. cit. activā tantum. secundum Garc. apud Pass. activā & passivā simul, juxta Pass. num. 380. & Less. l. 2. c. 2. n. 150. Porò pœnalis hac constitutio. cit. clementina, cùm non meminerit, nisi beneficiorum in Cathedrali & Collegiata, non extendit se ad beneficiatos aliarum Ecclesiarum. Gloss. in cit. clem. v. præbendas. Garc. in addit. ad s. p. c. 4. n. 5. secus dicendum de Tridentino, et si loquente in hisdem terminis. cit. clem. tenent Barb. ad cit. l. Trident. num. 15. Riccius resol. 286. num. 1. ob contrarium declarationem S. Congregationis, quam refert Garc. loc. cit. cui sententia subscrbit Pass. num. 379. modò authenticè constet de ista declaratione.

Questio 321. Qualiter objectus circa defectum Ordinis formari, vel etiam excludi posse?

Respondeo: ubi prætenditur totalis defectus Ordinis, verus modus justificandi objectum est, exhibere literas sive instrumenta ordinacionis facta post tempus provisionis, quia cùm Ordino non sit iterabilis, probatā initiatione certo tempore excluditur quocunque aliud tempus. Lott. l. 2. q. 47. n. 85. citans decisionem Rota 158. num. 4. p. 1. recent. ubi verò non prætenditur totalis defectus, sed Ordinem non fuisse exequibilem propter irregularitatem, eum suscientis, objectus non constituitur alter, quām justificando Ordinem dolosè & in contemptum susceptum. Lott. num. 87.

Unde etiam constitutio Pii II. contra male promotores ad Ordines varias pœnas decernens locum non habet, nisi probato dolo & contemptu. Lott. n. 88. citans Navar. in man. 27. n. 155. & Rotam in aquensfirregularitatib. 14. Maii 1607. Neque etiam objiciens pro justificatione objectus replicate potest, sufficere probare se incapacitatem; quia etiam collatio facta incapaci bonâ fide teuer meo jure, ut Innoc. in c. cum nostris. nu. 3. de concess. prob. Lott. num. 91. Debet præterea objectus sic concludi, ut defectus Ordinis percutiat tempus ipsum provisionis, non autem vacationis. Lott. num. 92. hinc quia simplex nominatio non tribuit nominatio to jussi aliquod, nil refert, quod tempore vacationis & nominationis nominatus esset laicus, modò tempore presentationis sit Clericus. Lott. n. 93. & 94. item in gratiis præventivis ad vacaturam, si ante vacationem superveniat habilitas, quæ non erat tempore concessa gratia, supervenientia ista utique proderit, cum res fuerit deducta ad eum calum, à quo potuit incipere, antequam actus consummaretur. Lott. n. 95. Porò procedunt hæc simpliciter etiam, ubi contra impetrantem non militant regula de annuali & triennali. Neque enim etiam his cessantibus, attenditur hic objectus, si beneficiarius diu suisset in possessione, hinc autem presumitur sufficiens dispensatio. Lott. num. 97. citans Sarment. ad reg. de trien. q. 10. num. 1. Anchran. conf. 117. n. 3. licet enim tempus diuturnum nempe 10. annorum non sufficiat pro obtinendo in petitorio, sufficit tamen ad elidendum objectum, odio feliciter impetrantis, qui per imperationem nequidem creditur habere titulum, sed simplicem actionem, seu facultatem implorandi officium judicis. Lott. num. 98. & seq.

Questio 322. Quis dispensare possit in promovendis, vel promotis ad beneficia habentia annexum Ordinem sacrum, aptitudine ratione curæ animarum, aut alias ex ordinatione Ecclesiæ, quo minus tenetur cum intra annum recipere?

Respondeo: cum Canonis alias non habentibus curam, studiorum gratiæ dispensare potest Episcopus, & capitulum. Argumento c. cùm ex eo, de elect. in 6to. ibid. Laym. n. 2. & c. relatum. c. r. de Clerico non resid. ibid. Abb. num. 6. multòque magis id locum habet in aliis beneficiis simplicibus, nisi forte aliud mens fundatoris requisiverit, & quidem absque eo, quod necesse sit constituere tamdiu Vicarium, nisi forte beneficium ex propria institutione requirat personale servitium. Laym. loc. cit. num. 3. Idem ex eadem causa potest Episcopus ad septennium cum curatis. cit. c. cùm ex eo. juxta Laym. loc. cit. isti tamen facultati derogatum videtur per Trident. ut vult. Pass. num. 361. ex eo, quod statuerit Trident. conferri parochias non nisi per concursum, qui supponit concurrentes jam sufficiente scientiæ instructos, vel etiam vicarius feligitur unus habens sufficientem scientiam, cui sententia iuhæsi infra, ubi de residentia curatorum dici forte posset, quod quoad hoc ubique receptum non sit Tridentius. & obstat contraria confuetudo, vel etiam quod concernat solas parochias, non alia beneficia curata, vel etiam, quod licet quis sufficiens scientia instructus sit, possit acquirere majorem in maioris Ecclesiæ emolummentum.